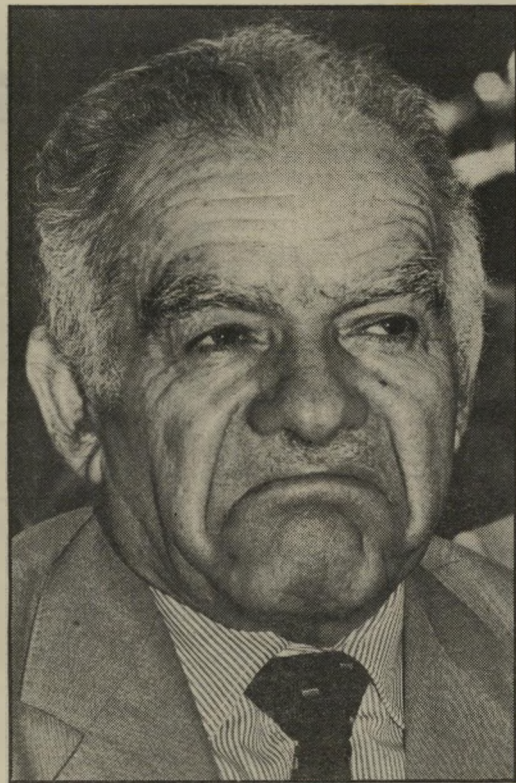


בחרין: הנכח "גמר ב-1996

אמריקה, שבה יש מישטרי ריכוז. גם העולם הזה הקריש יריעה רחבה מאוד לנושא זה. הטוענים נגד מדיניות החוץ הזאת טרחו להדגיש שני היבטים עיקריים. האחד הוא ההיבט המוסרי: רוב המדינות האלה משתמשות בסיוע, וגם בנשק, כדי להנציח את שילטונו של מיעוט קטן על הרוב. במיקרים לא מעטים נוצל ציוד ישראלי למעשייטכת, השמדת אויבים פוליטיים ושבתים אתניים "בעייתיים". לא ייתכן שעם שסבל מגזענות נאצית ישתף פעולה באורח כליכך נלהב עם מדינת אפרטהייד כמו דרום-אפריקה, שמנהיגיה תמכו בנאצים, ואף ישבו בשל כך במעצר במשך שנים ארוכות.

ההיבט המדיני: לטווח ארוך קיימת סכירות רבה שמישטרי



קברניט שמיר
אין בושה

הריכוז ייעלמו, ברך של מהפכה, לחץ בינלאומי או שילוב של שני המרכיבים, כפי שקרה בניקראגוה ונימבאבוה (רוזויה). המישטרים החדשים, שיישענו על תמיכה עממית, ינטרו לישראל על הקשר האמיץ עם המרכאים שהורחו. לטווח ארוך מסכנים הקשרים האלה את עתידה של ישראל בזירה הבינלאומית, פוגעים בשאריות שמה הטוב, דוחים את ירידי ישראל בקרב הציבור הנאור באירופה ובחלקים אחרים של העולם, מקוממים אף יהודים נאורים נגד המדינה.

רוב המבקרים את המדיניות הזאת סברו, שהיא נובעת מהחטא הקדמון, המדיניות כלפי הפלסטינים. חוסר-הנכונות ליותר על השטחים תמורת שלום, והמילחמה הממושכת עם אש"ף, הנתפס בכל רחבי העולם השלישי כתנועת שיחרור לאומי, יצרו ניכור, ואף איבה, בין ישראל ובין רוב המדינות הבלתי-מזדהות, מחוץ לכמה דיקטטורות ימניות. בשני המיקרים, ביחס לפלסטינים וביחס לעולם השלישי — הגישה היא פאטליסטית. האיבה כלפי ישראל היא נתון, שיש לחיות עימו ולעצב את הסביבה הפוליטית לאורו.

כמו ביוונית עתיקה. היו אנשים ששאבו עידוד מהצנוורה הכבדה על פירסומים שעסקו בעיסקות מפוקפקות עם מישטרי הזון. עד לפני שנתיים אפשר היה לפרסם בנושא זה רק ידיעות שכבר הופיעו בכלייתיקשורת בחוץ-לארץ.

מצב דברים זה השתנה במידה רבה בעת האחרונה. המדיניות הזאת נעשתה יותר גלויה, והביקורת הציבורית עליה עדיין מצויה בחזקתם הבלעדית של אותם עיתונאים ספורים.

השבוע הסתבר לכל המפקקים שממשלת הליכוד לא רק שאיננה מתייבשת במדיניות בלתי-מוסרית ובלתי-נבונה זאת, של אוריינטציה על מישטרידיכו מושחתים, אלא גאה בכך ורואה בצעדיה נכס במערכת-הבחירות. בפירסום בחירות מהורה, הקרוי ארבעת דיגלי הליכוד, כותבים המחברים במפורש: "גם ביבשות אחרות שיפרה ישראל ללא הכר את מעמדה הבינלאומי, וקשרה קשרים חדשים ואמיצים עם מדינות בדרום-אמריקה ובאפריקה (לא את הכל ניתן לפרסם)".

כיוונית עתיקה משתמשים באותה המילה למונחים "בושה" ו"מוסר". לקברניטי מדיניות-החוץ של ישראל, ויצחק שמיר בראשם, אין בושה. ייתכן שהם צורקים בהשערותם, שציבור הבוחרים שלהם יתייחס למכירות-הנשק (שאותן "לא ניתן לפרסם") בהתלהבות וברצון.

והשקעות עצומות בעיקר במוצרי-לואוי של אלומיניום. חברות בריטיות, צרפתיות, ואפילו אוסטרליות נכנסו לשותפויות מכניסות מאוד עם ממשלת בחרין. עד כה נוסדו באי 20 מיפעלים שונים לאלומיניום, שהכניסו לממשלת בחרין סכומי-עצום במטבע זר. רוברי הממשלה מטעימים, שכסף זה ישרת את תושבי האי, משתגיע שנת 1996.

בינתיים זכתה חברת הפלדה היפאנית קובה בחוזה שמן, 100 מיליון דולר, לבניית מיפעל אלומיניום חדש, גדול מכל קורמיו, עבור חברת גארמקו. שהיא משותפת למדינות המיפרץ, בחרין, עיראק (שותפות משמעותית ביותר מבחינה פוליטית), עומאן, כוויית, קאטר וסעודיה.

בחרין, כמו שאר מדינות המיפרץ המאוגדות במועצה לשיתוף-פעולה, הטילה מס קבוע של 4 אחוז על יבוא סחורות מבחוץ. אבל הסחר בתוך מדינות המיפרץ הוא מוגבל, מדובר באוכלוסיה של 12 מיליון בני אדם (חוץ מעיראק).

סביר להניח שמדינה זעירה כמו בחרין תאלץ להדק את התגורה, ולשאת בתוצאות מסוימות, כתוצאה מהידלדלות מקורות הנפט. עם זאת, אין ספק שממשלת בחרין נערכת היטב, וכעור מועד, לקראת המצב החדש. מומחים בריטיים סבורים,



שעתידה של בחרין מובטח, אלא אם כן ייהפך האיזור כולו לעיירורבות, כתוצאה מהתלקחות אפשרית, ביומה עיראקית או איראנית.

ניקראגוה: חצי מיליון לומדים קרוא וכתוב

העובדה שממשלת ניקראגוה החליטה להשתתף באולימפיאדת לוס-אנג'לס, בניגוד לחרם (המוצדק דווקא) שהכריז עליו הגוש הסובייטי, למעט רומניה, הפתיעה רק את מי שנטוה להאמין לתעמולת-הזוועה נגד המישטר הסאנדיניסטי.

ממשלת ניקראגוה נוקטת בקו ניטראליסטי, עצמאי, במדיניות-החוץ שלה. בכל המיקרים היא מצביעה יחד עם ממשלות הגוש הבלתי-ימודה. ב-90 אחוז מכלל ההצבעות באו"ם הצביעה ניקראגוה יחד עם מכסיקו, קניה וניגריה, שאיש לא האשים אותן שהן גרורות סובייטיות. בנושאים רבים הצביעה ניקראגוה בניגוד לעמדה הסובייטית, כמו בשאלת אפגאניסטאן והניסויים הגרעיניים.

בשתי הזדמנויות מפורסמות הצביע ניקראגוה עם ארצות-הברית נגד ברית-המועצות: בנושא ההתערבות בצ'אד ונזכחות האו"ם בקניה.

פועלית-ברואה מתנדבים. גם סיוע-החוץ לניקראגוה הוא מאוזן. 43 אחוז מכלל סיוע החוץ מגיע מהמערב (בעיקר אירופה), 37 אחוז מאירגונים בינלאומיים (ברדך-כלל בחסות האו"ם) ורק 23 אחוז מגוש המזרח. אין להתעלם, כמובן, מהעובדה שמדינות הגוש הסובייטי מעניקות תמיכה פוליטית עיקבית לניקראגוה. בעוד ארצות-הברית של רונאלד רגן מנסה להשמיד את הדמוקרטיה האמיתית היחידה בכל החלק הדרומי והמרכזי של יבשת אמריקה.

סיוע-החוץ תועל ברובו המכריע לקידום חברתי של התושבים. בין השאר חסנה כל האוכלוסיה נגד מחלות מרבקות, תמותת התינוקות ירדה באורח דראמטי, שיעור האנפאלכתיות ירד בתוך שלוש שנים 50% ל-15 אחוז והוא מסיף לרדת בהתמדה. חצי מיליון בני-אדם לומדים עתה קרוא וכתוב במיסגרת תוכנית מאסיבית של חינוך-מבוגרים.

80 אלף בריגאדיסיתא (גדנ"עים) פועלים כעובדי-תברואה מתנדבים. המישטר הקים, מאז המהפכה ב-1979, 225 מרכזי-בריאות חדשים. כל זאת, בתנאים של דמוקרטיה, התארגנות אופוזיציונית חופשית, ניקורת בעיתונות השמרנית, חתירה מתמדת של סיא-אי, וניהול מילחמת-הגנה בגבולות המדינה.

מכירות נשק:

גאוה לראשי הליכוד

כשנים האחרונים התריעו רבים נגד מכירות-נשק וקשירת יחסים מיוחדים עם דרום-אפריקה ועם מדינות בדרום וכמרכז

המילחמה העיראקית-איראנית, שמשקפים רבים רואים בה את המילחמה האימפריאליסטית המוכהת ביותר מאז 1918, מיקדה את תשומת-ליבם של כלייתיקשורת העולמיים במיפרץ הפרסי. רבים טרחו גם לאוכר את בחרין הקטנה, הרואה את עצמה כחלק מהמדינות השמרניות מפיקות-הנפט באיזור, והמאוימת במפורש על-ידי איראן, ובעקפיין גם על-ידי האח הגדול, עיראק.

אלא ששליטי בחרין הם הראשונים מכל מלכי ונסיכי המיפרץ העומרים לפני מצב דברים חדש: הנפט שלהם הולך ומתמעט, ויאלו כליל עבור 12 שנים בדיוק. מעניין שדווקא אילוף לא-סימפאטי זה רייבן את האי הועיר לתהליך תיעוש מרשים, שיוציא את בחרין, לדעת רוב המומחים, מתלותה בהפקת הנפט ויצעיר אותה לעצמאות כלכלית ואף לשיגשוג של ממש.

רווחי אלומיניום. בחרין מפיקה עתה 42 אלף חביות נפט ליום, וכמות צנועה זאת יורדת ב-5 אחוז בכל שנה. הירד חון השמרני סאות. המתמחה בעולם השלישי, מדווח שבבחרין פיתחה את תעשיות האלומיניום שלה, והפכה אחת המדינות המובילות בעולם בשטח זה.

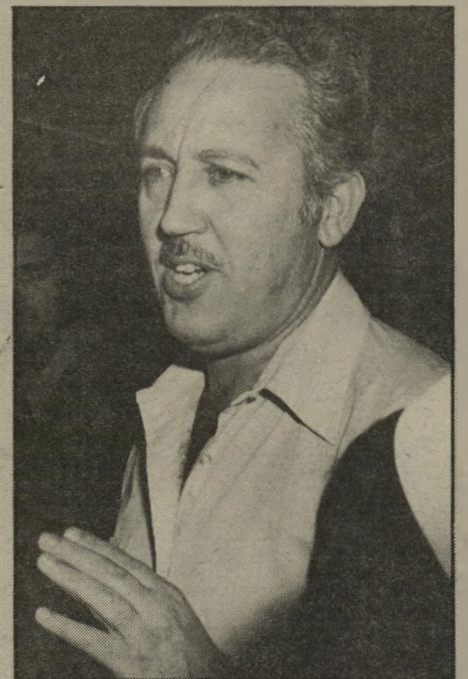
כבר ב-1981 יזמה בחרין את הקמת מועצת שיתוף-הפעולה במיפרץ, והסתייעה בה למשיכת הון רב, בעיקר סעודי, לתעשיות החדשות באי. בעיקר המתמחה בחרין באלומיניום, והיא אחת המדינות המובילות בעולם בייצור מתכת זאת, ומוצרי לוואי שלה. חברת האלומיניום הענקית של בחרין, אלבא נוסדה ב-1970. הממשלה מחזיקה ב-58 אחוז מכלל המניות, ויתרו נמכר לחברות פרטיות בארצות-הברית, מערכי-גרמניה וסעודיה. אחרי שנה קשה ב-1982, שבה ירדו מחירי האלומיניום בשוקי אירופה וצפון אמריקה, החלה תקופת שיגשוג חדשה. ב-1983 ייצרה אלבא 170 אלף טון אלומיניום, נתנה מהשימוש המוגבר במתכת זאת בענף הבניה והמכונות במערב וביפאן, ורווחיה גאו ב-47 אחוזים לעומת השנה הקודמת. המלאי במחסנים העצומים של החברה כמעט שנגמרה, ומומחים מעריכים סבורים שהיא תוכל להגביר את הייצור ב-17 אחוזים בחמש השנים הבאות.

הידוק החגורה. הצלחת אלבא גררה תגובת שרשרת

* כך הוא קרוי באיראנית. כמובן. בערבית הוא קרוי המיפרץ הערבי.

מכירות נשק: שאלה לראשי המערך

האם מתכוון המערך להכריז, כמצע-הבחירות שלו, על הפסקת מכירות-הנשק לדיקטטורות באסיה, אפריקה ובעיקר באמריקה המרכזית והדרומית? האם מכריז



מצחור יעקובי
אין סעיף

המערך שאם יעלה לשלטון ייפסקו היחסים המיוחדים עם דרום-אפריקה, ובעיקר יופסק שיתוף-הפעולה עם צבאי האם לחץ השמאל במפלגה להבטחת סעיפים כאלה במצע, או שהוא מסתפק בהצהרות גר יעקובי על הגברת הייצוא הכימיוני (למי?)

האם ידוע לראשי מפלגת-העבודה, שאם תמשך במדיניות כזאת (ומבוצעת כבר על-ידי ההסתדרות) היא מסתכנת בגירוש המהינטרנציונאל הסוציאליסטי, גם בהיותה כשילטון?